

maalet. I Avgust Maaned 1819 opdagede Kaptajn Kellett med Skibene „Herald“ og „Plover“ først Heraldbanken (paa 7 Favne Vand) og nogle Dage derefter, den 17de Avgust, den høje Heraldso. Under en Landgang her saa han imod Vest i en Afstand af 60 eng. Mile, et højt og vidtstrakt Land, som han gav Navnet Ploverø*). Der hersker nu ikke længer nogen Tvivl om, at denne Ø var Wrangels Land; men ved en senere Misforstaaelse indførtes den paa Admiralitetskaartet som en ubetydelig Holm sydvest for Heraldsoen, skjønt en saadan Holm, hvad den amerikanske Admiral Rodgers senere paaviste, slet ikke er til**). Rodgers-Expeditionen 1855 førte forøvrigt ikke til nye Oplysninger om Landet, og det var først i Aaret 1867, at den amerikanske Hvalfanger Kaptajn Long, under et flygtigt Kryds ind i det sibiriske Polarhav, skulde opdage Landets sydlige Kyster***). Han sejlede langs med det i en Afstand af 15 til 18 eng. Mile, gav de mest fremspringende Punkter Navne og mente med Lethed at kunne have naaet helt ind til Øen, da der kun var liden Is. Long kaldte den nyopdagede kyst Wrangels Land, og efter en ret varm Fejde mellem Petermann og Akademikeren v. Baer†) beholdt Øen dette Navn. I den allernyeste Tid har den bekjendte Sibiriefarers Kaptajn Dallmann af Bremen paastaet at have gjort Landgang paa Øen et Aar tidligere, end Long saa den paa sit Kryds om Bord paa „Nile“; men af mange urigtige Enkeltheder, som vi ikke her kunne omtale nærmere, synes det at fremgaa, at Dallmanns Paastand er ugrundet††). — Endnu i Sextierne optraadte Petermann med den Gissning, at Wrangels Land muligvis var den sydligst udløbende Spids af Nordgrønland, som altsaa skulde strække sig tværs over Polen, og det blev snart almindeligt at betegne Landets Vestkyst som et passende Udgangspunkt for store arktiske Foretagender. Dette skulde dog først praktisk blive forsøgt 1879, da den uheldige Jeannette-Expedition valgte Havet omkring Øen til sit Udgangspunkt. Alligevel naaede De Long ikke ind under Kysten, og først Rednings-Expeditionerne paa Toldkrydseren „Corwin“ (Kapt. Hooper) og Damperen „Rodgers“ (Kapt. Berry) lykkedes det i Sommeren 1881 at lande paa Øen. Kapt. Berry og en Del af „Rodgers“ øvrige Mandskab foretog en grundig Afsøgning af den. Medens to Baade-expeditioner paa det nærmeste omsejlede Kysterne, trængte Berry selv frem til et 2500 Fod højt Bjærg i det Indre, hvorfra han kunde overskue det forholdsvis ubetydelige Land, der ingen Sinds vil faa nogen Betydning for den arktiske Granskning i disse Egne. Øen strækker sig kun over lidt over 2 Længdegrader fra 178° v. L. for Gr. til 179° 8', og den er ikke meget større end Fyen. Den er bjærgrig, Granit-, og Skifermasser danne Grundlaget i dens Bygning og træde hyppig frem til Overfladen. Plantevæxten er yderst ringe, og Nordamerikanerne undrede sig meget over dens Fattigdom paa arktisk Dyrchiv†††). De store Fugleflokke, der passerede „Vegas“ Vinterkvarter i Koliutjimbugten, kunne derfor næppe have deres Sommerlejr paa Wrangels Ø, men paa et endnu fjærrere, hidtil ukjendt arktisk Land nord for Beringsstrædet.

P. Lauridsen.

Roudaires Plan forkastet. Det har vakt stor Opsigt i Frankrig, at den af Freycinet nedsatte Kommission om Roudaires Plan har forkastet den, i det den siger, at den visselig anerkjender Forfatterens Mod og Udholdenhed; men tillige, at den dog maa fraraade Regeringen at gaa ind paa de store Udgifter, der ikke vilde svare til de Resultater, som man kan vente at naa. I Følge Roudaires Udregninger skulde det hele koste 75 Millioner Frank; men Kommissionen mener, at det vil koste 10 Gange saa meget. Kommissionen er rigtignok af den Mening, at et „Indrehav“ vilde forbedre Klimatet og fremkalde Frugtbarhed paa Ste-

*) Kellets Voyage of H. M. S. Herald, 1845—51. London, 1853.

**) Behrings Sea and Arctic Ocean. U. S. Navy, 1868.

***) Petermanns Mittheilungen, 1868.

†) v. Baer. Das neuentdeckte Wrangells-Land. Dorpat, 1865.

††) Deutsche Geogr. Blätter, 1881. I. Proceedings of the R. G. S. 1882.

†††) Petermanns Mittheilungen, 1882.

††††) New York Herald for d. 14de, 17de og 18de Nvbr. 1881.

der, der nu ere ufrugtbare; men Udbyttet af dette vilde dog ikke staa i Forhold til Udgifterne. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at Sagen slet ikke er færdig hermed, og *Lesseps* har i en kraftig Skrivelse til Ministeriet taget Ordet til Forsvar for Planen.

S. B. Thrige.

Madagaskar, der tilligemed Borneo og Ny Guinea hører til Jordens største Oer, i det den har en Størrelse af 13,000 [3] Mile, har allerede fra gammel Tid for en Del staaet under fransk Indflydelse. Den regnes at have 4 Mill. Indbyggere, hvoraf 1 Mill. ere Hovaer; paa den østlige Side bo Malgasjer, der ligne Malajer, og imod Nordvest Sakalaver, der skulde være en Blanding af Malgasjer, Kafere og Arabere. Allerede 1642 fik Frankrig Suveræniteten over hele Madagaskar, der den Gang gik under Navnet Dauphinens Ø. Efter forskellige Tildragelser tilintetgjorde Engleskmændene under Krigene med Napoleon den første de franske Etablissementer paa Øen; men 1814 godkjendes atter dens franske Suverænitet. Omtrent ved dette sidste Tidspunkt bragte en hovaisk Høvding ved Navn Radama den første en stor Del af Madagaskar under sin Myndighed. Franskmanden Jean Laborde, der som skibbruden kom i Land paa Øen, lærte de indfødte adskiligt af den evropæiske Civilisation og fik saa stor Indflydelse paa Radamas Enke, at hun lod ham opdrage hendes Søn, Radama den anden; 1861 sendte ogsaa denne sidste en anden Franskmand, der var blevet hans Ven, til Napoleon den tredje, for at afslutte en Overenskomst med Frankrig. 1862 afsluttedes denne Overenskomst, hvorved Franskmandene opgave deres Rettigheder paa Øen til Radama den anden som Konge paa Madagaskar. 1831 have Franskmandene indtaget nogle Smaaøer langs den østlige og nordøstlige Side af Madagaskar, nemlig Sainte Marie, Nossi Be, Nossi Kumba, Nossi Fali og Nossi Mitsiu („Nossi“ er et malgasjisk Ord, der betyder Ø), og 1843 have de plantet deres Flag paa Mayotte, som hører til de i Nærheden liggende Comorer. Efter Radama den andens Død 1863 have forskellige Regenter fulgt hverandre paa Øen; men Franskmandene vedbleve at have stor Indflydelse dér, og som man véd, plejes der nu Forhandlinger om Øens Stilling i Forhold til Frankrig.

J. Rung.

Luraygrotten i Virginien. Adskillige Steder i Verden findes der Grotter, som udmærke sig ved at indeholde en Mængde Drypsten (Stalaktit), der har antaget de forunderligste Former. Et stort Exempel herpaa er i Evropa Adelsbergergrotten, ikke langt fra Triest, og et andet endnu mere stort Exempel er Mammutgrotten i Kentucky. „Smithsonian Institute“ har nylig offentliggjort en videnskabelig Beskrivelse af en nordamerikansk Drypstensgrotte, der findes ved Luray i Virginien og som er endnu større end Mammutgrotten. Den dannes af en vældig Forgaard, hvorfra der til alle Sider udgaar en Mængde mindre Grotter, alle opfyldte med Drypsten, og som kaldes „Katedralen“, „Teatret“, „Kæmpehallen“ o. s. fr. og hvori der findes en Trone, et Orgel, o. s. v., alt af Drypsten. Til de mærkeligste Fremtoninger i Luraygrotten hører en 30 Alen høj og hul Drypstensøjle, op igjennem hvilken man kan gaa; oven for den ligger atter et stort Rum, hvori der er en Mængde Drypsten.

Valdemar Schmidt.

Dansk Pottemageri. Imellem de forskellige Arter af Værkflid hos os plejer man i Geografierne at fremhæve Tilvirkningen af Lervarer, og en stor Mængde af de Forfattere, der have skrevet om Danmarks Geografi, have særlig dvælet ved Tilvirkningen af Jydepotter, saaledes f. Ex. *Pontoppidan*, *Begtrup*, *Thaarup*, *Bergsøe*, *Trap* o. s. v. I forrige Aar udgav Kammerherre *F. Schested*, nærmest som et Tillæg til sit storslaaede Værk om Oldsager fra Egnen ved Broholm, ogsaa et lille Skrift om denne Tilvirkning*), og nu har Sekretæren ved Industriforeningen i Kjøbenhavn, *Kand. jur. C. Nyrop*, der har meddelt saa mange værdifulde Oplysninger om dansk Værkflid, i „Industriforeningens Maanedsskrift“**),

*) Jydepotteindustrien. Kjøbenhavn 1881.

**) 17de Aargang, 1882. S. 147 o. flg. (ogsaa i Særtryk med flere Tilføjelser).